

Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.182/2010/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szabó József Gábor ügyvéd (1075 Budapest, Rumbach Sebestyén u. 14. III/309. szám) által képviselt felperesnek a Bálint Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Aulich u. 3. szám, ügyintéző: dr. Bálint Zoltán ügyvéd) által képviselt alperes ellen pénzbeni szolgáltatás visszatérítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. december 14-én kelt 9.G.41.942/2007/28. számú ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a peres felek 2004. november 3-án kötöttek szerződést, amelyben az alperes az O. Magyarország Kft. által kifejlesztett „P. Ü.” szoftveren alapuló Integrált Ügyviteli Rendszer telepítését vállalta a felperes mint megrendelő igényeinek megfelelő beállításokkal, meghatározott modulok és alkalmazási csomag szerint. A vállalkozói díj 15.810.000 forint + áfa volt, amely magában foglalta a szoftver díját, az oktatás, a funkcionális vagy technikai támogatások ellenértékét. Az üzembeállításra vonatkozóan a felek ütemtervet fogadtak el, az alperes a programhibákra vonatkozóan 12 hónapra jótállást vállalt. Az „éles” indulás tervezett határideje 2005. január 1-je volt. A felek az időközben hatályba lépő jogszabályváltozásokra is tekintettel ütemezett bevezetésben állapodtak meg. 2005 február végén, március elején, illetve április 1-jén az „éles” indulás megtörtént az egyik telephely kivételével. A felperes P. úti telephelyén rendszerhiba folytán az „éles” indulást leállították, január végével az alperes „éles” indításra alkalmasan befejezte a munkát. A felperes az alperesnek nem adott ki teljesítési igazolási jegyzőkönyvet, hanem az alperessel kifogásokat közölt. A felperes a rendszer lassúságára, időigényes és gazdaságtalan működésére hivatkozott, a feladatok többszöri ki- és belépésekkel elvégezhetőek, a készletmozgások és a számlakészítés során is problémák adódtak. A felperes által megvásárolt, az alperes által továbbfejlesztett, az O. Magyarország Kft. által kifejlesztett rendszer előre paraméterezett jellegű volt, kevés változtatási lehetőséget biztosított, utóbbi körülményből adódóan a terméket 70 %-os licenc kedvezménnyel lehetett megvásárolni. Az alperes a bevezetés folyamatában a felperes által kért változtatások érdekében külön szoftverfejlesztést is végzett, azonban a termék alaptulajdonságait nem lehetett megváltoztatni. A külön fejlesztések ellenértékeként a felperes további díjfizetést vállalt, de úgy ítélte meg, hogy a bevezetett rendszer az igényeinek nem felel meg, így a rendszer használatát felfüggesztette és annak használhatósági vizsgálatát végezte el külső közreműködővel 2005 szeptembere és 2006 januárja között. A felperes álláspontja szerint a rendszer alkalmatlan volt a rendeltetésszerű használatra, ezért előzetes bizonyítási eljárást is kért a Budai Központi Kerületi Bíróságnál, amely eljárás során dr. B. P. készített igazságügyi szakvéleményt.

A felperes - jogi képviselője útján - 2007. november 30-án elállt az alperessel kötött szerződéstől, és az általa kifizetett összeg visszatérítésére tartott igényt.

A felperes az elsőfokú bíróságnál 2007. december 3-án benyújtott kereseti kérelmében 32.791.523 forint tőke és ezen összeg 2004. november 3-tól számított késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az alperes 2005. december 31-ig kapott határidőt a javításra, azonban a rendszerben rejlő hibákat nem szüntette meg, ezért a felperes a szerződéstől elállhatott, ezt a nyilatkozatot 2007. november 30-án tette meg. A felperes a keresetleveléhez csatolta - egyebek mellett - a felkérésére I. P. igazságügyi szoftverszakértő által készített szakvéleményt, az általa megbízott külső cég helyzetfelmérését, valamint a felek képviselőinek részvételével a 2005. június 20-án a vállalkozói szerződés módosítása tárgyában tartott egyeztetésről készült, de az alperes képviselői által alá nem írt jegyzőkönyvet.

A felperes a per során a szavatossági jog érvényesítéséről áttért az alperes késedelmén alapuló elállásból eredően a pénzbeni szolgáltatás visszatérítésének követelésére. A felperes arra hivatkozott, hogy az általa az alperesnek szabott póthatáridő eredménytelenül telt el, a felperes érdekmúlása bekövetkezett, a szerződéstől való elállás folytán kérte pénzbeni szolgáltatása visszatérítését. Előadta, hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyv lett volna a teljesítés leigazolása, ennek hiányában a teljesítéshez fűződő hatályok nem álltak be. Álláspontja szerint az alperes nem mérte fel kellően a felperes igényeit. Utalt arra, hogy a felperes által megrendelt szolgáltatás nem egy alkalmazott rendszer, hanem a felperes igényeihez továbbfejlesztett rendszer és annak bevezetése volt. A felperes állította, hogy az alperes nem ajánlotta fel megfelelően a megrendelt szolgáltatást.

A felperes az eredetileg előterjesztett kereseti kérelme körében az elsőfokú eljárásban szakértői bizonyítást is kért, annak költségeit megelőlegezte. A felperes keresetváltoztatását követően, 2009. december 14-én tartott tárgyaláson a felperes

a tárgyalás részévé tett okiratok tartalmán és a meghallgatott tanúk vallomásán túl nem kívánt további bizonyítási eszközt megjelölni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy - bár részére teljesítés-igazolási jegyzőkönyvet a felperes nem adott át - a befejezett és elvégzett munkája eredményét megfelelően felajánlotta a felperesnek, aki alapos ok nélkül tagadta meg a teljesítés-igazolás kiadását. Az alperes hivatkozott arra, hogy a felek szerződése osztható jellegű szolgáltatást tartalmazott, az alperes nem fejlesztést, hanem a meglévő rendszer bevezetését vállalta, és a rendszer működtetése során a felperes dolgozói nem megfelelően jártak el. Az alperes álláspontja szerint a szerződés kizárta az elállás jogát, csak felmondási jogot biztosított, de az a felperes javára nem nyílt meg. A rendszertámogatási szolgáltatás teljesítése a tesztrendszer helyszíni aktiválásával már 2004. október 28-val elkezdődött, azt a felperes 1 évre rendelte meg, így 2005. október 28-án az alperesnek teljesítési kötelezettsége meg is szűnt.

Az elsőfokú bíróság a 2009. december 14-én kelt 9.G.41.942/2010/28. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 1.183.750 forint + áfa perköltséget.

Az elsőfokú bíróság a felek által csatolt iratok és dr. Sz. J., P. L., T. Cs. G., H. L. tanúk vallomása alapján azt állapította meg, hogy a felperest a 2007. november 30-i időpontban nem illette meg a szerződés egyoldalú megszüntetésének joga úgy, hogy a pénzbeni szolgáltatást is visszakövetelhesse. A felperes azért jutott költségkedvezményrel az O. Magyarország Kft. által előre felparaméterezett termékhez, mert annak változtatása korlátozott volt. Az alperes használatbavételre alkalmasan felajánlotta a szolgáltatást. Azt viszont nem lehetett megállapítani, hogy az alperes alapos ok nélkül megtagadta a kijavítást, illetve a kijelölt határidőt elmulasztotta volna, így a felperest az elállási jog nem illette meg és a kifizetett díjat sem követelheti vissza. Az előzetes bizonyítási eljárásban eljáró dr. B. P. igazságügyi szakértő megállapította, hogy a rendszer bevezetése 2005 januárjától

2005 áprilisáig tartott, a főkönyvi modulok megfelelően működtek, a logisztikai modulok üzemeltetését pedig 2005 áprilisában a megrendelő állította le. A rendszertől eltérő és saját speciális igényekre vonatkozó kéréseket módosítási igény keretében lehetett volna érvényesíteni. A rendszer nagyfokú komplexitása és az új rendszernél természetes gyakorlatlanság miatt a felperesnek voltak nehézségei az üzemeltetés során. A lefolyt üzemidő alapján nem lehetett levonni alapos következtetést a rendszerre, természetes dolognak mutatkozott, hogy voltak még kielégítetlenül maradt igények.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperes megbízásából 2006. november 15-én szakvéleményt készítő I. P. igazságügyi szakértő az alperes terhére róta fel, hogy nem oldotta meg a rendelés-nyilvántartási rendszert, és a logisztikai modulok nem voltak használhatóak és nem támogatták a felperes üzleti modelljét, továbbá a főkönyvi modulokban is hibák álltak fenn. A szakértő arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által felajánlott szolgáltatás használatra alkalmatlan volt, az alperes a hibákat nem javította ki.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási kötelezettségekre vonatkozó tájékoztatása után sem kívánt a felperes a hibajelenségekre és azok kijavítás körébe tartozó jellegére további bizonyítást, így nem volt megállapítható olyan alperesi szerződésszegés, amely a felperes elállását megalapozta volna. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat mérlegelve a Ptk. 320. § (1) bekezdése alapján a felperes keresetét elutasította és a pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte alperes javára ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett (29. sorszám), fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, hogy a felperes több leányvállalat tulajdonosa, így holdingként működik, ezen tevékenysége szervesen összefügg, ezért olyan integrált vállalatirányítási rendszert kívánt bevezetni, amely

ennek egységes rendszerben kezelését elvégzi. Az alperes a felperes igényeit több hónapon keresztül mérte fel, és az ajánlatát ezt követően tette meg, a felperes az ajánlat ismeretében rendelte meg a „P. Ü.” rendszer telepítését. A szerződést az alperes szövegezte és azt a felperes abban a hitben kötötte meg, hogy az alperes ténylegesen felmérte és megértette, milyen rendszerre van szüksége a felperesnek. Az ajánlat szerint az alperes hozzáadott fejlesztéseinek segítségével alkalmassá válik a megrendelő gazdasági folyamatainak támogatására. Az alperes felhívta a figyelmet a „rendszer-támogatás” címszava alatt arra, hogy az általa végzett fejlesztések csak az eladott rendszerhez tartoznak, amennyiben újabb O. verziót vesz meg a felperes, úgy az ahhoz történő alkalmazást külön kell kezelni. A felperes a rendszert lassúnak, időigényes használatúnak és gazdaságtalannak érzékelte, és jelezte a kifogásait az alperesnél. Az alperes arra hivatkozott, hogy a megvásárolt rendszer egy kész szoftver, amelynek paramétereit lehet állítani, de bizonyos szinten túl módosítani nem lehet. A felperes álláspontja szerint ez azt jelentette, hogy az alperes által felajánlott rendszer nem alkalmas arra a feladatra, amelyre a felperes azt megvásárolta. Véleménye szerint megalapozatlan az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, amely szerint az alperes a rendszer „éles” indítására alkalmas módon fejezte be a munkáját, ugyanis ezt csupán az alperes képviselői és alkalmazottjai állították, de a felperes nem ismerte el. A felperes nem vette használatba a teljes rendszert, az egyik telephelyen azt át sem adták és el sem indult. A felperes ezért nem vette át jegyzőkönyvileg a teljesítést, az alperes maga sem állított ki végszámlát, ami szintén a befejezetlenségre utal.

A felperes a fellebbezésében előadta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körben nem folytatta le, és helytelen az a megállapítása is, hogy a felperes nem kért további bizonyítást, illetve szakvéleményt. A felperes kérte a szakértő kirendelését, a 2009. december 14-i tárgyaláson valóban úgy nyilatkozott, hogy nem kíván újabb bizonyítási eszközt felajánlani, azonban nem vonta vissza a szakértő kirendelésére tett indítványát, erre vonatkozóan őt az elsőfokú bíróság nem nyilatkoztatta. A bizonyítási indítványról, illetve szakértői díjelőleg visszautalásáról az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Az alperes

irányába elfogult tanúk vallomásán alapuló ítélet megalapozatlan, az alperes a munkát úgy fejezte be, hogy az nem volt alkalmas a használatbavételre. A felperes hivatkozott a 2005. május 20-án felvett jegyzőkönyvre és arra, hogy az alperes mérte fel a felperes igényeit, és az alperesnek kellett olyan szolgáltatást ajánlani, amely a felperesnek megfelel. Az alperes a „Haszon” nevű kiadvány 2005. évi 5. számának kivonatát csatolta, amely a „P. Ü.” program rövid bemutatását tartalmazta. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan annak megállapításában is, hogy az alperes a kijavítás és a kijavítás határideje tekintetében nem mulasztott, ugyanis az alperes a 2005. május 20-i ígéretével és nyilatkozatával ellentétben meg sem jelent a felperes telephelyén.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és felperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte, ugyanis véleménye szerint az elsőfokú ítélet megalapozott. Előadta, hogy a felperes a részére megfizetett pénzösszeg visszafizetésére irányuló igényének jogalapjaként az alperes hibás teljesítése miatt megnyílt szavatossági jogát jelölte meg, annak ellenére, hogy a peres eljárást megelőző előzetes bizonyítási eljárásban a szakértő azt állapította meg, hogy az alperes megfelelően teljesítette a szerződéses kötelezettségeit. A felperes által beszerzett magánszakvélemény alkalmatlan volt az előzetes bizonyítási eljárásban készített szakvélemény cáfolatára, mivel a szakértő a bevezetett rendszert meg sem vizsgálta. A felperes igényével szemben az alperes elévülési kifogással is élt. A felperes még ezt megelőzően a hibás teljesítéssel kapcsolatos állításai alátámasztására szakértő kirendelésére tett indítványt, azonban a szakértő kirendelése előtt keresetet változtatott, és egyidejűleg úgy nyilatkozott, hogy nem kéri szakértő kirendelését. A megváltoztatott kereset jogalapjaként a Ptk. 300. § (1) bekezdését, a jogszerű elállást jelölte meg, de a megváltoztatott kereset tekintetében bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, így az elsőfokú bíróság ítélete helyes. A keresetváltoztatást megelőzően a felperes az alperes hibás teljesítésére hivatkozott, azaz az alperes teljesítésének tényét nem vitatta. A megváltoztatott keresettel viszont azt megkérdőjelezte, ezzel saját állításainak mondott ellent. A felperes a fellebbezésében az alperes hibás

teljesítését elemzi, a felperes által idézni kért tanúk az elsőfokú eljárásban az alperes teljesítésének tényét megerősítették, a felperes az átadott rendszert „éles” üzemi keretek között használta. A felperes kifejezett tájékoztatás ellenére további bizonyítási indítványt nem tett, a szakértő kirendelésére irányuló kérelmét már korábban visszavonta, ezért az elsőfokú bíróság az utolsó tárgyalási határnapon végzésben rendelkezett a letéti összeg visszautalásáról. Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat megfelelően értékelte. Felhívta a figyelmet arra, hogy az alperes a felelősségét semmilyen formában nem ismerte el, csupán a rendszer használatából adódó nehézségek meglétében értett egyet a felperessel, amely általában az integrált vállalatirányítási rendszerek bevezetésével járó szokványos nehézségnek minősül, és az sok esetben a felhasználók gyakorlatlanságára vezethető vissza. A felperes által a fellebbezéshez mellékelt újságcikk hangulatkeltést szolgál, azt új bizonyítási eszközként figyelembe venni nem lehet.

A fellebbezés megalapozatlan.

A Ptk. 298. § a) pontja értelmében a kötelezett késedelembe esik, ha a szerződésben megállapított vagy a szolgáltatás rendeltetéséből kétségtelenül megállapítható teljesítési idő eredménytelenül eltelt, és a b) pontja szerint más esetekben, ha a kötelezettségét a jogosult felszólítására sem teljesíti.

A Ptk. 300. § (1) bekezdése értelmében a jogosult - függetlenül attól, hogy a kötelezett késedelmét kimentette-e - követelheti a teljesítést, vagy ha ez többé nem áll érdekében, elállhat a szerződéstől. A (2) bekezdés szerint nincs szükség a teljesítéshez fűződő érdek megszűnésének bizonyítására, ha a szerződést a felek megállapodásánál vagy a szolgáltatás felismerhető rendeltetésénél fogva meghatározott időpontban - és nem máskor - kellett volna teljesíteni, vagy ha a jogosult az utólagos teljesítésre megfelelő határidőt szabott, és az is eredménytelenül telt el.

A felperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy az általa kért bizonyítást az elsőfokú bíróság jogszerűtlenül mellőzte, ugyanis a 2009. december 14-én tartott tárgyalási határnapon kifejezett bírói kérdésre a jogi képviselővel eljáró felperes akként nyilatkozott, hogy nem kíván további bizonyítási eszközt megjelölni. Az elsőfokú bíróság ez után hozta meg és tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalta a 28. sorszámú végzését, amellyel intézkedett a szakértői díjelőlegként letétben lévő 100.000 forint felperes részére történő visszautalásáról.

A felperes a keresetét a 2009. július 8-án tartott tárgyaláson megváltoztatta, szavatossági jog érvényesítése helyett a késedelemből eredő érdekmúlás miatt történt elállással felbontott szerződés alapján kérte az alperes kötelezését a pénzbeni szolgáltatás visszatérítésére. A felperes ezen időpontot megelőzően, a per korábbi szakaszában, a 2008. június 18-án kelt és az elsőfokú bírósághoz 2008. június 24-én érkezett beadványában indítványozta „ellenőrző szakértő” kirendelését, és annak feladatává tenni az előzetes bizonyítási eljárás során feltett kérdések ismételt megválaszolását, azaz az alperes hibás teljesítésének vizsgálatát kérte.

A felperes a keresetváltoztatásig nem is hivatkozott arra, hogy az alperes a szerződéses kötelezettségeinek teljesítésével késedelembe esett és e késedelem miatt következett be a felperesnél a szerződéstől való elállás okaként megjelölt érdekmúlás. A felperes a keresetváltoztatása folytán érvényesített jog alapjául szolgáló tényeket nem határozta meg, így a felperes a tényállítási kötelezettségének nem tett eleget, amelynek következménye a felperest terheli. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes érdekmúláson alapuló elállása jogszerűségének elbírálása szakértői bizonyítást nem igényel.

Az elsőfokú bíróság további bizonyítási indítvány hiányában, a rendelkezésére álló adatok alapján, a Pp. 206. §-ának megfelelő alkalmazásával hozta meg a határozatát, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a kihallgatott tanúk vallomását az alperesi teljesítés körében értékelte.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 239. § alapján a sikertelenül fellebbező felperest kötelezte az alperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. § szerint az áfára is figyelemmel megállapított, ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes másodfokú eljárással kapcsolatos költségei a terhén maradnak.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2010. szeptember 29.

. Koday Zsuzsanna s.k.

a tanács elnöke

. Molnár József s.k.

előadó bíró

. Bleier Judit s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő